

Movember- mjesec posvećen muškarcima

Jeste li znali da i muškarci imaju svoj mjesec? "Movember", izvedenica engleskih riječi *moustache* (brkovi) i *November* (studeni), obilježava se od 2003. kada je u dalekoj Australiji pušten prvi brk kako bi se podigla svijest o zdravstvenim problemima muškaraca. Svrha ovog pokreta, koji je unatrag desetak godina od lokalnoga prerastao u globalni, jest utjecanje na rano otkrivanje bolesti u muškaraca, postavljanje prave dijagnoze i pravodobnu primjenu liječničkih tretmana. Danas ovaj pokret broji više od 5 milijuna sljedbenika, a prikupljeno je više od 600 milijuna dolara kojima je financirano oko tisuću programa usmjerenih na prevenciju i liječenje bolesti koje zahvaćaju mušku populaciju.

Stalne transformacije društva posredno su utjecale i na transformaciju uloga koje su muškarci i žene imali u pojedinim povijesnim razdobljima. I jedni i drugi su se mijenjali kroz vrijeme te prilagođavali društvenim zahtjevima i potrebama, stoga je i njihova obilježja potrebno pratiti kroz prizmu povijesnih razdoblja i društvenih uređenja. Važnu prekretnicu svakako je označio prijelaz iz tradicionalnoga agrarnog društva u urbano industrijsko. Te novonastale promjene ponajviše su se odrazile na ulogu žena koja je do tada isključivo bila uloga supruge-majke-domaćice. Ženski pokreti u tom razdoblju postaju sve asertivniji, žene postupno stupaju na tržište radne snage, a muškarci polako gube svoju ekskluzivnu ulogu hranitelja obitelji. Danas su žene neovisne, stječu znanja i sposobnosti koje ih čine konkurentnima na tržištu rada te su se odmaknule od svoje tradicionalne uloge. No, što se u tom procesu dogodilo s muškarcima, i koja su to statistička obilježja koja opisuju muškarce?

Promatramo li udio živorođene muške djece u razdoblju od 2000. do 2014., primjećujemo da je taj udio bio najveći 2012. i 2013., a iznosio je 51,9%, dok je najmanji udio živorođene muške djece u ukupnom broju živorođenih bio 2005. i 2007. kada je iznosio 51,2%. U promatranom razdoblju rađalo se prosječno 106 dječaka na 100 djevojčica.

Očekivano trajanje života pri rođenju jedan je od najboljih pokazatelja razvijenosti pojedinog društva, a podrazumijeva očekivani broj godina koje pojedinac u određenoj životnoj dobi može doživjeti uz trenutačne razine smrtnosti. Zahvaljujući stalnom napretku medicine i aktivnostima koje se sve više usmjeravaju na prevenciju, ali i poboljšanje socijalnih i ekonomskih uvjeta života, ne čudi da se s godinama taj broj povećavao. Naime, 2005. očekivano trajanje života pri rođenju za muškarce iznosilo je 71,8 godina, a u 2014. već 74,6 godina.

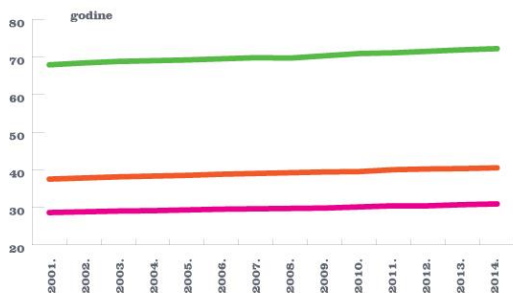
Promatramo li prosječnu starost pri sklapanju prvog braka, vidljivo je da muškarci u pravilu stupaju u brak kasnije od žena. Tako je u 2000. prosječna starost pri sklapanju prvog braka za muškarce iznosila

28,6 godina. I u idućih devet godina vidljivo je da su muškarci u prosjeku sklapali prvi brak u svojim dvadesetima, a 2010. prijeđen je prag od trideset godina. Točnije, te je godine prosječna dob pri sklapanju prvog braka iznosila 30,1 godinu. Prema posljednjim raspoloživim podacima, onima za 2014., muškarci su u prosjeku svoj prvi brak sklapali s 30,9 godina.

Udio muškaraca u ukupnome stanovništvu nije se znatnije mijenjao tijekom posljednjih petnaest godina, već se stalno kretao oko 48%. Tako je, na primjer, udio muškaraca u ukupnom stanovništvu u 2000. iznosio 48,1%, baš kao i iduće godine, u razdoblju između 2007. i 2011. porastao je na 48,2%, a u posljednje tri godine iznosio je 48,3%. Iako se prema prije spomenutim podacima rađa više muške djece, žene u prosjeku žive oko sedam godina dulje od muškaraca pa stoga ne iznenađuje činjenica da je udio žena u ukupnom stanovništvu ipak nešto veći nego udio muškaraca. Ono što se s godinama povećavalo jest prosječna starost stanovništva. Konkretno, prosječna starost za muškarce u 2001. iznosila je 37,5 godina, u 2011. porasla je na 40,0 godina, a u 2014. na 40,5 godina.

Što se pak tiče obrazovanja, najviše muških osoba završava industrijske i obrtničke srednje škole, u pravilu njih više od 63%, a najmanje umjetničke – manje od 30%. Ako se promatraju pojedinačne godine u petnaestogodišnjem razdoblju, u razdoblju od 2000. do 2005. najviše muških osoba završilo je industrijske i obrtničke škole, a u razdoblju od 2006. do 2014. najviše ih je dobilo srednjoškolsku svjedodžbu tehničkih i srodnih škola. Vezano za muške studente koji su stekli diplomu, u razdoblju od 2004. do 2014. najveći udio muških studenata diplomirao je iz područja Računarstva te Inženjerstva i inženjerskih obrta, i to u pravilu svake godine više od 80%.

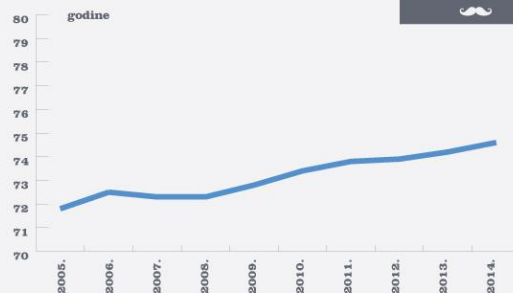
Ako podatke za muškarce promatramo u području zaposlenosti i plaća, najviše muškaraca je u 2014. bilo zaposleno u Prerađivačkoj industriji, njih 128 143, a najmanje u Poslovanju nekretninama, njih 3 991. Iste godine, najveći udio među zaposlenima muškarci su činili u Građevinarstvu, 88,5%, a najmanji udio imali su u Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi – 21,3%. I godinu prije, točnije 2013., najveći udio muškaraca bio je u Građevinarstvu, a zanimljiv je podatak da su te godine u Građevinarstvu muškarci zaradili 1,6% manje od ukupno zaposlenih, odnosno njihove bruto plaće bile su manje za 12,6% od prosječnih bruto plaća žena u toj djelatnosti. S druge strane, iako imaju najmanji udio u Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi po broju zaposlenih, zaradili su 25,9% više od svih zaposlenih, odnosno njihove plaće bile su veće 35,9% od prosječnih plaća žena u toj djelatnosti. Stoga, može se zaključiti da u djelatnostima u kojima ima manje zaposlenih muškaraca imaju veću plaću od žena, a gdje ih je najviše, imaju manju plaću od žena. Ako promatramo prosječnu neto plaću zaposlenih muškaraca u pravnim osobama ukupno, ona je u 2013. iznosila 5 773 kune. Promatramo li djelatnosti pojedinačno, muškarci su u razdoblju između 2009. do 2013. imali najveću prosječnu neto plaću svih tih godina u području Financijskih djelatnosti i djelatnosti osiguranja, a u spomenutom je petogodišnjem razdoblju najmanja prosječna neto plaća za muškarce bila u području Administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti.

PROSJEČNA STAROST UMRILIH

PROSJEČNA STAROST

PROSJEČNA STAROST PRI SKLAPANJU PRVOG BRAKA

OČEKIVANO TRAJANJE ŽIVOTA PRI ROĐENJU

anđelina ante
jelena ante
lela ante
Toni Ante
Miroslav Ante
Miroslav Ante
Miroslav Ante
Miroslav Ante
Miroslav Ante
Miroslav Ante

IVAN HORVAT
Najčešće ime i prezime

2 045 801

BROJ MUŠKARACA U RH, 2014.

ZAVRŠENO OBRAZOVANJE

60,0%

POPIS 2011
18. listopada 2011.

Najviše muškaraca starih 15 i više godina ima **srednjoškolsko obrazovanje.**

Najviše **učenika** završilo je industrijske i obrtničke škole.

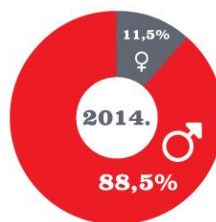
Najviše **studenata** diplomiralo je iz područja Inženjerstvo i inženjerski obrti.

ZAPOSLENOST I PLAĆE

128 143
2014.

Najviše muškaraca zaposleno je u **prerađivačkoj industriji.**

Najveći udio muškaraca zaposlen je u **građevinarstvu.**

5 773 kn
2013.

Prosječna mjesečna **neto plaća**